

IZHAJA VSAK DAN

Četki ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe, se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvč. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolono. OENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm, smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Iaseratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in utočljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez depozitne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kren 2-20, na pol leta Kren 2-10.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rekopisi se ne vračajo. Naročnine, oglašne in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galati 18 (Naredni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik: **STEFAN GODINA**. Lastnik: **koncertni list „Edinost“**. — Nastanila Tiskarna „Edinost“ vpišana zadruga s omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galati št. 18.

Polno-hranilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Ogrski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 12. Zbornica je nadaljevala specijalno debato o proračunu ministertva za poljedelstvo.

Posojilo 76 mil. kron.

DUNAJ 12. — Finančni minister je na podlagi cesarske odredbe od 31. marca 1911, drž. zak. št. 60 sklenil dogovor glede kontokorrente-predujma v najvišem znesku 76 mil. kron z nastopnimi bančnimi skupščinami: anglo-avstrijsko banko, dunajsko banko zvezo, c. k. priv. Splošnim avstrijskim zavedom Bedenkredita, c. k. priv. avstr. kreditnim zavodom za trgovino in obrt, nižavavstrijsko eskomptno družbo, c. k. avstr. Länderbanks in banko Union.

Rimska razstava.

RIM 12. V navzočnosti kraljevske dvojice so bili danes na razstavi slovesno odpravljeni paviljoni dežel Emilija, Romanja, Benečija, Piemonit in Lombardija.

Cesar v Gödöllő.

GÖDÖLLÖ 12. Cesar se je danes ob krasnem vremenu peljal na izprehod proti Szt. Kimaliski pusti in se je okoli 6. ure vrnil nazaj v grad.

Velika železniška nesreča v Ameriki.

BEROLIN 12. Iz New-Jorka brzojavljalo: V državi Colorado se je pripetila grozna železniška nesreča. Ekspresni vlak iz San Franciska, ki je vozil z hitrostjo 95 kilometrov, je pri Dunverju skočil s tira. Več vagonov se je prekucnilo čez nasip. Doslej so našli 25 trupel. Sodi se, da je pod razvalinami še mnogo trupel.

Požar v arzenalu.

PETROGRAD 12. Petr. brz. ag. poroča iz Nikolajevskega ob Črnem morju: V tukajšnjem arzenalu je izbruhnil velik požar; oddelek za modele in mizarske delavnice so v ognju.

NIKOLAJEVSK 12. (Petr. brz. ag.). Požar v ladjedelnici so pogasili proti jutru.

Ruska duma.

PETROGRAD 11. V državni dumi je ministerski predsednik Stolipin odgovoril na interpelacijo glede uvedbe zemstev v zapadnih gubernijah na podlagi § 87 in izjavil, da manjka dumi formalna pravica za interpelirati ministerski svet. Duma zamore le na podlagi § 87 izvedenih odredb odklanjati, čim so predložene dumi. Uporaba § 87 je začasna zakonodajna pravica vlade. Stolipin je omenil vzroke, ki so primorali vlado; da je ukrenila odločne odredbe in je naglašal da je uvedba zemstev v zapadnih gubernijah potrebna obramba pravic ruskega prebivalstva, ki ni nikdar v težkih časih izdalo državo. O iztiskanju Nerusov ni pri tej odredbi nikakega govora. — Po večerni debati, ki je trajala do 2.30 ure, je duma z 202 proti 82 glasovi vsprejela sledečo prehodno formulo: Duma vidi v predlogu to-zadavnega ministerskega sklepa za uvedbo zemstev v šest zapadnih gubernijah prestopok § 87, torej izvedbo nezakonitega čina in smatra izjave ministerskega predsednika kakor nezadostne.

Iz Srbije.

BELIGRAD 12. Uradni list je priobčil sankcijo zakona o nabavi 150 železniških vagonov, med temi 50 transp. voz za meso.

PODLISTEK.

Češka Magdalena.

Zgodovinska novela iz XIV. stoletja. — Spisal Ferdinand Schulz. — Poslovenil H. V.

I.

Poturnaju v Pragi.

Početkom meseca majnika leta 1356 se je Praga topila v glasnem razveseljevanju. Cesar in kralj Karol je gostil pri sebi poljskega kralja, Kazimira III. Ko je ta vladar pred petnajstimi leti prvič obiskal Prago, snubeč roko Karlove sestre, Markete, vdove vojvode Bavarskega, bil je tukaj sprejet z večjimi častmi in slavnostmi, nego katerikoli izmed drugih neštevitih inozemskih gostov, ki so prihajali na kraljevi češki dvor. Že tedaj se mu je Praga jako priljubila, in ker je bil prijatelj čaše in še bolj prijatelj krasnih oči dam, ostal je tukaj še par dni tudi po iznenadni smrti svoje neveste, da bi v veseli družbi, ki se je vedno gnetla okoli kraljevskega dvora, pregnal svojo žalost.

Toda, kaj je bila Praga leta 1341?

BELIGRAD 12. Med obema radikalnima strankama se vršijo pogajanja glede določbe, ki naj se jo vsprejme v zakon o državnem knjigovodstvu. Po tej določbi naj bi bilo državnim uradnikom prepovedano udeleževati se aktivne politike.

Kuga na Javi.

AMSTERDAM 12. V minoletem tednu se je pripetilo na Javi 176 slučajev kuge, med temi osem slučajev pljučne kuge. Umrlo je 125 oseb.

Iz Meksike.

NEW-JORK 12. Iz Juazeza poročajo: Uporniki so proglasili Juazez za glavno mesto in so postavili provizorično vlado.

Iz Maroka.

PARIZ 12. „Ag. Havas“ poroča iz Feza od 5. t. m.: Uledjemas so napadli čete Dedilaja, bili so pa odbiti, prav tako Beni Mtir, ki so napadli mesto od zapada. Položaj v Fezu je nespremenjen.

PARIZ 12. Neka nota „Ag. Havas“ pravi: Neki list je včeraj zjutraj objavil besedilo neke pogodbe med Francijo in Španijo, sklenjene navodno glede Maroka dne 10. nov. 1902. Mi smo pooblašteni izjaviti, da je ta takozvani diplomatski dokument apokrif.

TURČIJA.

CARIGRAD 12. Potrjuje se vest, da je senator Abduraman imenovan naučnim ministrom.

SOLUN 12. Govori se z gotovostjo, da so tukajšnji častniki, pristihi centralnega komiteja brzojavili vojnemu ministru, da se njegovo vedenje nagiblje k diktaturi. On da se hoče obdati z njemu popolnoma udanimi častniki, katerih namere so pa deželi škodljive. — Častniki so baje izjavili, da nastopijo proti onim, ki delajo proti interesom dežele.

SOLUN 12. Zborni poveljnik in inšpektor drugega zbora sta poslala Mahmuđu Selketu brzojavke, v katerih ga zagotavlja, da bo znala armada ščititi ustavo in se ne bo bavila s politikom.

Ustaja v Albaniji.

CARIGRAD 12. Vrhni poveljnik v Albaniji poroča, da so ustni dne 9. t. m. imeli velike izgube, ko so napadli kolono Muhidina pri Kastratu.

Lvov 12. Danes je tukaj umrl vseučilišni profesor in bogoslovski pisatelj dr. Ivan Zukowski.

Carigrad 12. Bolgarska princa Boris in Ciril sta zvečer odpotovala v Sofijo.

Beligrad 12. Skupščina je danes v drugem čitanju enoglasno vsprejela srbsko-portugalsko trgovinsko pogodbo.

Johannesburg 11. Uslužbenci tramvaja so sklenili, da prično jutri štrajkati. 300 obo-roženih redarjev je prejelo nalog, da vzdržujejo red. Do zvečer ni prišlo do motenja miru.

Hamburg 12. V minoli noči je avtomobil zdravnika dr. Klügerja, da se izogne nekemu vozu, z vso silo zadel ob drevo. Pa-sežerji so padli iz avtomobila. Hči-zdravnika je bila takoj mrtva. Dr. Klüger in šofer sta bila teško ranjena.

Sofija 12. Ministerski svet je danes konečno odobril posojilo v znesku 5 mil. frankov, sklenjeno z neko angleško banko. Znesek posojila bo do 15. maja uplačan pri nemški banki.

Koliko je od onega časa pridobila vsled skrbnosti, darežljivosti in modrosti Karlove na obsegu, duševnem življenju, umetniških delih, bogatih stavbah, izobraževalnih ustanovah, na narodni in državni važnosti, družabnem bljušču, veldržavnem izobilju, veselju in bujnosti! Kralj Kazimir je sedaj komaj zopet spoznal prestolnico Karlovo.

Med tesnim ozidjem Starega mesta in razsežnimi vinogradi, ki s skoro čarovnim plaščem pokrivajo brdo in visočino med Višegradom in Vitkovim, veliko novo mesto s prostiranimi trgi, širokimi udobnimi ulicami, z množico krasnih samostanskih in cerkvenih zgradb, nad katerimi se dvigajo vitki stolpi in visoki ščiti k obnebu.

Po ulicah roji odrasla in vesela možka mladina v slikovitih krojih; to je dijaštvo nedavno ustanovljenih visokih šol. V Manjšem mestu pa, na levem bregu Vitave, mrgoli vitezev, ki hite, ali peš ali pa na konjih, v grad in nazaj.

In kaj naj bi rekli o gradu sanem? Koliko je tu spremenjenega, koliko novih krasnih zgradb!! Šele sedaj je to bajno-krasen kraljevski sedež. Novo svetišče svetega Vida v mogočnosti, sijaju, plemenitosti vitkih svojih likov, izgotovljeno do krova, daja neizcrpljivega čara vsemu slikovitemu obronku, na katerem se za tremi mostovi in

Esslingen 12. V zdravilišču Konnenberg je umrl bivši šef Baedekerjeve zaloge, Karol Baedeker.

Berolin 12. Državni zbor je nadaljeval debato o državnem zavarovalnem redu; pri čemer je prišlo zopet do živahnih prizorov.

New-Jork 12. Nikolaj Salamos zastopnik helenske paroplovne družbe in prvi častnik parnika „Athenai“ Kalafatis sta bila radi utihotapljenja izselencev v Združene države obsojena na eno leto oziroma pet mesecev ječe. Kalafatis je bil razun tega obsojen tudi v globo 3000 dolarjev.

Petrograd 12. (Petr. brz. ag.). Nov požar na Kalašnikovem nabrežju je uničil tamkaj nakopičeno blago in velike zaloge žita. Skodo cenijo na 250.000 rubljev.

Kje bodi hrvatsko učiteljišče?

(Dopis iz Istre.)

Pod naslovom „Volilne vesti iz Istre“ je prinesel reški „Novi list“ od 6. t. m. en — dovtip, češ, da rodoljubi v Pazinu žele, naj se možko učiteljišče premesti iz Kastva v Pazin, oni v Voloski da so za Volosko, a oni v Puli za Pulo! A potem vslikla: „A kaj potem z Matuljami?“

Tako piše menda kak „rodoljub“, ki le malo pozna našo Istro. Nam je znano dobro, kako so se vedli pri tem naši sosedje Italijani. Čim so doznali, da vlada misli hrvatski del učiteljišča premestiti iz Kopra v Pazin, so se silno razburili. Govorili so: „Kamor-koli, samo v Pazin ne!“ Italijani bi sicer želeli, da ml sploh ne bi imeli učiteljišča. Ali, ko že ni drugače, so radostno vsprejeli predlog, naj gre učiteljišče v Kastav!

Naj ve „rodoljub“, da Italijani nam žele politično smrt, pak naj sklepa sam, je-li umestno, da se s tako eminentnim in vrlo važnim vprašanjem — šali?! Naj ve tudi to:

Večina hrvatske inteligencije v Istri je za to, da budi učiteljišče v Pazinu, ker je Pazin v središču Istre in ker Pazin mora postati naše glavno kulturno in politično središče v Istri, in ker more Pazin dati učiteljem tisto znanje in prakso v poljedelstvu, ki jim je potrebna, ako naj proučavajo naš kmečki narod, ki šteje v Istri nad 90%. — Pula je sicer res največje mesto v Istri, ali je to — vojaško mesto. Jutri utegne postati hrvatsko mesto, pojutrnjnim italijansko, potem nemško, kakor bo že volja viših!... Volosko more postati kulturno središče, ali za-se in za najbližjo okolico, a nikdar ne za vso Istro!

Vzglejmo se na Italijane. Oni imajo svoje politično društvo se sedežem v Pazinu, kjer je po zadnjem ljudskem štetju 1651 Hrvatov, a le 1115 Italijanov in italijanašev skupno. V Pazinu so ustanovili Italijani svojo realno gimnazijo na kljubaj. A čemu vse to? Saj so Koper, Piran, Rovinj, Poreč, Pula itd. sama večja mesta! Pa tudi naši bratje Slovenci niso hoteli drugače, nego da se jim učiteljišče namesti v Gorici. Vsaki narod mora imeti svoje politično in kulturno središče tudi primerno pokrajini, torej primerno političnim mejam, ako hoče, da napreduje. To je toliko potrebno, kolikor naravno.

Vprašanje učiteljišča je naše življensko vprašanje, kajti narod brez dobrih šol je narod brez bodočnosti. Glejmo torej, da za to vprašanje reši dostojno in koristno se

tremi vežami od južne strani razprostirajo k vzhodu nove kamenene kraljevske zgradbe. Na arhitektoničnih delih, s katerimi se sedaj ponaša grad svetega Vavla, se more najbolj spoznati, kolikim izbornim vspehom se je Karol mudil v Parizu in v Italiji, s kako obogatelimi duhom se je vrnil v domovino!

Kralj Kazimir je postal silno skromen v svojem ponosu in svojem govoru, ko je pregledoval vsa ta dela, deloma že dovršena, deloma bližajoča se dovršitvi. Tudi on izjava v Poljski že nad dvajset let zgradbe gradov, samostanov, cerkva in drugih, javnemu prospehu in okrašenju dežele služilih poslopij; privadil se je ponavljati si s ponosom, da je našel Poljsko iz gline in leseno in da jo odda svojemu nasledniku kameneno. Toda, kaj sta novoustanovljeni predmestji krakovski, Kazimir in Klepar, v primeri z Novim mestom praškim! Kaj so Šukienice, bazarovo poslopje v sredini krakovske trga, poleg Karlovih oči, dvigajočih se nad Prago v nebo in očarajočih oko in misel gledalcevo z mogočnostjo obsega, plemenitostjo in krasoto sloga!

Takrat je Kazimir obiskal češkega vladarja, da bi z njim osebnostno dovršil in utrdil vezi prijateljstva in miru, za katere so de-lovali poslaniki že več mesecev.

Volilni imeniki

so na razpolago v sledečih naših reklamacijskih uradih:

I. OKRAJ: Sv. Jakob-Staro mesto.

Gostilna „Delavskega kons. društva“ pri Sv. Jakobu.

Gostilna „Jadran“, ulica Industria. Društvo „Jadran“, Piazza della Borsa 3.

II. OKRAJ: Novo mesto, Nova Mitnica, Greta, Škorklja.

CENTRALA: v „Narodnem domu“ I. nadstropje.

Dvorana „Narodne del. organizacije“, ulica Lavatoio 1.

Gostilna „Al colle di Scorcola“ v Škorklji. Pri g. Aleks. Furlanu, Zgornja Greta.

V trgovini g. Ant. Pogorelca na Greti. Gostilna „Nar. del. org.“, ulica Ghega.

V rojanskem „Konsumnem društvu“. Pri gosp. Turku, Škorklja-Coroneo.

Društvo „Jadran“, Piazza della Borsa 3.

III. OKRAJ: Stara Mitnica, Kjadin.

Dvorana „Trž. podpornega društva“, ulica Stadion 19.

V „Konsumni zadrugi“ članov NDO., ulica Bosco.

Pri g. A. Ferfolja v Gregoričevi hiši, Kjadin - Sv. Alojz.

Pri g. Guliču, ul. Media 17, II. nadst.

IV. OKRAJ: Sv. Vlt, Gornja Rjarbola

Gostilna društva „Jadran“, ul. Industria.

Gostilna „Economo“ v ulici Economo.

V „Dalmatinskom Skupu“, ul. Sanità št. 16., II. nadst.

V gostilni Babič, ulica Istria.

V gostilni New-York, ulica Rinaldo Carli 10.

V. OKRAJ: Okolica.

Škedenj: „Gospodarsko društvo“.

Sv. Mar. M. Zgornja: „Pri Tirolcu“.

Sv. Mar. M. Spodnja pri g. Miklavcu.

Rocol: „Gospodarsko društvo“.

Sv. Ivan: „Narodni dom“.

Rojan: „Kons. društvo“ pri cerkvi.

Barkovlje: „Narodni dom“.

Opčine: „Gospodarsko društvo“.

Kontovel-Prosek: „Gosp. društvo“.

Sv. Križ: pri g. Vikt. Bizinu.

Bazovica: „Konsumno društvo“.

Kolonja: gostilna pri Matevžu.

„Novo konsumno društvo“.

Trebče: „Gospodarsko društvo“.

Rojaki nikar ne zabite: Le kdor je res vpisan v volilni imenik, sme voliti dne 13. junija! Tedaj veselo na delo, ker ga je dovolj! A naš čas je dragocen, in to posebno vse za one Slovence, ki morajo še reklamirati svojo ugrabljeno volilno pravico!

Odbor političnega društva „Edinost“.

V Pragi, na dvoru Karola, kralja češkega in rimskega cesarja, kamor potuje že skozi deset let vsa posvetna in duhovska gospoda srednje Evrope, kakor k glavnemu viru vse pravice, izviku vse zakonite moči, kakor k ščit in zavetišču vsega reda, se ima uresničiti tudi bratsko združenje dveh tedaj najmočnejših slovanskih vladarjev; v Pragi se ima ustanoviti trdna češko-poljska zveza, ki jo kralj Kazimir nujno rabi proti nešteitim in drznim sovražnikom na severu in vzhodu svoje države.

Kralj Karol je vsprejel redkega gosta z ljubeznjivostjo in slavo, ki je kralju Kazimiru že v naprej zagotavljala popolen vspeh njegovega tukašnjega obiska. V pozdrav in pogoščenje poljskega vladarja so se prirejele zabave, igre in slavnosti, kakoršnih vsa Praga, gotovo že vajena hrupnega veselja, slavnostnih sprevedov in najraznovrstnejših zabav, še ni videla do sedaj. Kralju Kazimiru naj bi bilo bivanje v Pragi kolikor možno prijetno.

V radostnem razburjenju in nenavadnem nemiru se kar topi domače prebivalstvo in mnogoštevena družina, ki je kralja poljskega s Krakova spremlila v Prago.

Prvi dan je bil posvečen obhodu in pregledovanju veselo rastočega Novega me-

naš narod! Narod se je izjavil, da učiteljske naj ne ostane v Kastvu. Da pa se meščani Kastavski pomirijo, zahtevamo, da dobe oni obrtno šolo, ki jim bo materialno veliko več koristila, nego-li učiteljske. In tako bo vsakemu prav.

Dovtipov, bagateliziranja in — kampa-nilizma mi ne potrebujemo, ker nam istr-skim Hrvatoma se je boriti za obstanek. A pri tem treba osobito resnosti in samozatajevanja.

Prilomba uredništva. Najprej moramo naglasiti, da s tem, da priobčujemo ta dopis, se nikakor ne postavljamo na stran te ali one „strank“, navstalih v Istri radi vprašanja: kje bode sedež hrvatskemu učiteljsku? Nas vodi le želja, da bi potom mirne in stvarne diskusije prišlo do splošno zadovoljive rešitve tega vprašanja. Želeli si moramo take rešitve, ker je res, kar naglašajo dopisniki: da je namreč to življensko vprašanje za hrvatsko Istro! Pa tudi pride do take ugodne rešitve, ako bodo hrvatski krogi po različnih delih Istre uvaževali zlato resnico, ki jo vsebuje zaključek gornjega dopisa. Na reševanju takih vprašanj treba posebne resnosti in samozatajevanja. To se pravi: lokalni interesi, pa naj so sicer še tako opravičeni, se morajo podrežati interesu celokupnosti. Zato bi tudi mi priporočali samozatajevanje na vseh straneh, tako v Kastvu kakor v — Pazinu!! Javnega razpravljanja za rešitev tega vprašanja ne smatramo mi — kakor že rečeno — škodljivim, marveč koristnim. Ali jedno treba nujno zahtevati od dopisnikov v javne liste: da govore s tisto resnostjo, ki jo zasluži stvar po svoji važnosti. Kajti — v tem soglašamo z dopisnikom — zbadanje in smešenje njih, ki drugače mislijo in zahtevajo, le otežuje glavni predpogoj za povoljno rešitev takega vprašanja, ko so si v navskrižju lokalni interesi raznih krajev — otežuje namreč tisto samozatajevanje, potrebno za podrejenje lokalnega interesa splošnemu.

Borba učiteljstva na Hrvatskem.

Manifestacija za hrvatsko-srbsko jedinstvo.

Ne 500, kakor smo včeraj javili pomo-toma, ampak nad 1500 učiteljev se je zbralo v Zagrebu na veliko zborovanje „Zveze“. 1500 doslej zatiranih, ponižanih, zapostavljenih belih — sužnje se je osvestilo in postavilo krepko na noge v posvećenje: tudi mi smo ljudje, ki smemo zahtevati primerne plačila za svoje delo in pa prvega predpogoja za človeka dostojnega življenja — duševne svobode!! Kakih 1500 vzgojevateljev naroda je vsprejelo resolucijo, s katero: 1) zahtevajo, naj se enkrat uredi njihovi materialni in pravni odnosi; 2) odbijajo vsa zasramovanja in napade na učiteljski stan; 3) napovedujejo, da v znak protesta in v podkrepljenje svojih opravičenih zahtev ne bodo več sodelovali v kulturnih in humanitarnih društvih ter na raznih volitvah; 4) da svoje delo v šoli skrijajo v meje šolskega zakona in ne bodo poučevali po več nego 80 učenca na osebo; 5) vse učiteljstvo, ali je združeno ali ne, se obvezuje, da takoj izvede te sklepe. Končno so tudi sklenili pasivno rezistenco glede cerkvenega petja in orgljanja.

Po skupščini so učitelji priredili demonstrativen obhod po mestu na Jelačićev trg, kjer je govoril umirovljeni učitelj Trstenjak.

Učiteljsko gibanje na Hrvatskem je zavzelo torej nepričakovane dimenzije. Dogodek je torej to prvega reda v življenju Hrvatske. Oni, ki so doslej ob mizernih plačah služili motogotem kakor moderni sužnji, ki so bili doslej vajeni le ponižno prositi, ne da bi bili kadaj uslišani — so se dvignili, postavili se po robu, odločili se za odpor: so začeli zahtevati in uveljavljati svoj pomen za narod in domovino. To dejstvo povzdiguje manifestantni in protestni nastop učiteljstva v Hrvatski na višino nenavadnega, velikega dogodka.

sta, posebno vseh samostanov in cerkva, ki jih je bil Karol ustanovil v novi Pragi v kratki dobi osmih let.

V slavnostnem sprevodu, katerega so se udeležili: sama kraljica Ana z mnogoštevilnimi dvorskimi gospami in gospicami v krasnih dragocenih oblekah, v bogatih odprtih vozovih; praški nadškof, Arnošt s Pardubic, z vsemi kanoniki svetovidskega kapitlja in vsem skoro nepreglednim svečeništvom, samostanskim in posvetnim s Starega in Manjšega mesta; rektorji, mojstri, bakalarji in vse dijaštvo visoke šole s svojimi znaki in v zanimivih krogih; vsi najvišji deželni uradniki, dvorni dostojanstveniki, vsi gospodje in vitezi češki, ki so se v oni dobi številneje nego v vseh drugih časih zgrinjali okoli svojega kralja, večina v bleščeti, vid jemajoči ureditvi orožja na ponosnih konjih; sodniki, župani, vsi konšeli, na tisoče sosedov in neskončne množice navadnega ljudstva iz stare in nove Prage, — je kralj Karol s prijaznim, smehljajočim licom, ki je je solnčilo globoko zadovoljstvo, v skupnem, s zlatom bogato okrašenem vozu spremljal kralja Kazimira od jednega k drugemu delu svojih pobožnih in za umetnost vnetih mislij.

(Pride še).

Toda ta dogodek je dal povoda še drugim vsoprednim pojavom, po katerih se pomembnost tega dogodka razširja preko mej Hrvatske, da postaja velikim dogodkom za — Jugoslovanstvo.

Nastop hrvatskega učiteljstva za zboljšanje svojega materialnega in moralnega položaja je zadobil ob enem pomen manifestacije za hrvatsko-srbsko jedinstvo. Pred veliko skupščino „Zveze hrvatskih učiteljskih društev“ se je vršil shod „Zveze srbskih učiteljskih društev“. Na tem shodu je rekel predsednik, da sedaj ne gre le za vprašanje, ali naj dobe učitelji primerna plačila, ampak gre tudi za to, ali naj ima narod še nadalje svoje šole! Na shod srbske „Zveze“ so pa prišli tudi odposlanci hrvatske „Zveze“, ki so srbske učitelje pozvali na skupno zborovanje. To povabilo je bilo vsprejeto viharim odobravanjem in je bilo takoj voljeno odposlanstvo na skupščino „Zveze hrvatskih učiteljskih društev“. Na tem zborovanju je predsednik srbskih učiteljskih društev Dušan Popović s tribine dolgi pozval hrvatsko zvezo, naj zopet vsprejme srbsko zvezo v svoje okrilje, kajti hrvatski in srbski učitelji imajo skupen interes na zboljšanju svojega položaja v blagor šolstva lepe hrvatske domovine. Ta izjava je izzvala viharo navdušenje med zborovalci.

Spor hrvatsko-srbski, ki je bil razdružil tudi hrvatsko in srbsko učiteljstvo, je krvava rana na telesu jugoslovanskem. Kdor res jugoslovansko čuti, kopni v svoji duši po trenutku, ki zaceli to rano popolnoma. Borba hrvatskih učiteljev je dovela to željo do manifestantnega izraza. Hrvatski in srbski učitelji so dali sijajen izged, ki opominja razdvojene brate, naj ujedinijo zopet, kar je razprolo tujinstvo in svoje vsem nam sovražne namene. Po manifestaciji hrvatsko-srbskega bratoljublja je zadobil učiteljski dan v Zagrebu veliko, narodno, jugoslovansko posvečenje. Vzgojevatelji naroda nočejo biti več orodje raznih nenarodnih zistemov, ampak svobodni državljani! V tem dejstvu je vsebovan preko mej stanovskih interesov sezajoči pomen učiteljskega gibanja na Hrvatskem!

Dr. Šusteršičevo potovanje v Dalmacijo in jugoslovanska politika.

Dunajska „Information“ prinaša iz peresa „nekega hrvatskega politika“: Gospod dr. Šusteršič je priredil politično „službeno potovanje“ v Dalmacijo in je o tej priliki skušal pridobivati za svojo specifično politiko. Vsepe njegovih prizadevanj pa je bil povsem negativen, kajti krajni volilni odbori so po zaslišanju njegovih deklaracij direktno prepovedali kandidatstvo družiti se z dr. Šusteršičem in njegovo stranko. Naj tudi s političnega stališča živo obžalujemo, da Slovenci in Hrvatje ne marširajo samo ločeno, ampak da tudi ločeno demonstrirajo. Združenje vseh jugoslovanskih in konservativnih elementov je nujno potrebno že v interesu dalekosežnih političnih idej jugoslovanstva, v interesu pripravljavanja trizializma. Ali ravno tako, kakor se Hrvatje radi podrežajo kakim jugoslovanskim politikim, istojako niso voljni uklanjati se diktatu dra. Šusteršiča, čegar konjunkturalna politika ne obeta nikake stalnosti in tudi ni narekovana od nikake stvarne volje. Dr. Šusteršič je sijajen agitator, ali on propagira v prvi vrsti — sebe! V drugi vrsti svojo stranko in v tretji idejo solidarnosti jugoslovanstva. Naobratni povrstni red bi bil seveda primernejši toplemu zastopanju skupnih interesov Hrvatov in Slovencev. Dr. Šusteršič naj bi se vendar enkrat uvidel, da se svojim omahavanjem sem in tja med ekstremi le izgublja na osebnem zaupanju in da jemlje stem svojim mislim življenski sok — možnost njihovega uresničenja. Zal pa, da je vedno pripravljen, da svojo osebnost prišteva k stvari, ki jo imitira, mesto, da bi sebe odšteval. Radi tega so mu toliko v Galiciji kolikor na Hrvatskem jasno odrekli, kar pa ne velja programu jugoslovanske stranke, ampak le brezprogramnosti dra. Šusteršiča. Le obžalovati je, da oseba, ki ima sposobnosti v sebi za voditelja velike konservativne stranke, vedno stopa s poti in se ne more izbiti teorije dveh duš. On more govoriti o sebi kakor Nestroyev Holofernes: „Ne vem, kdo je močnejši? Jaz ali — jaz?“

Bivši minister dr. Fiedler o vstopu Čehov v bodočo parlamentarno večino.

Minister dr. Fiedler je imel predsinoč-njem v Karolinah shod, na katerem je govoril o razmerah, ki bi utegnile nastati v bodočem državnem zboru.

Rekel je, da bi bilo prezgodnje, ko bi se hotelo že sedaj razpravljati o tem, ali naj Čehi vstopijo v vladno večino, ali ne, ker se ne vé, kako izpadejo volitve za stranke večine in ne, kako izpadejo za opozicijo. Vé se pa tudi ne, če bo ohranjen enotni „Češki klub“, ki bo edin ne-le na zunaj, ampak ki bo tvoril tudi na znotraj v sebi utrjeno parlamentarno korporacijo.

Pa tudi če izpadejo volitve ugodno za enotni češki klub, bo treba še veliko bojev, predno bo prepuščen češkemu narodu primeren upliv na upravo.

To se razvidi že iz tega, da je nemško časopisje zagnalo takoj velikanski hrup, ker je minister Glombinski izgovoril par

prijaznih besed napram odposlanstvu čeških časnikarjev.

Ako bi pa bile vse ovire odstranjene, bi bil vstop Čehov v ministerstvo možen le, ako bi prišlo do popolne spremembe sistema.

Na vsak način pa imajo po mnenju dr. Fiedlerja vsa razpravljanja o vstopu Čehov v večino, za sedaj le akademichen pomen, ker se bo vse razvilo po razmerah, katerih ni možno že prej prerokovati.

Dnevne novice.

Gjorgje Nastić, glavna „priča“ „vele-izdajniškega“ procesa, izda v kratkem o tem procesu svoje memoare, ki bodo zelo zanimivi. Zelo pikantno bo poglavje o treh sodnih protokolih, kateri so mu bili predloženi. V Zagrebu so zelo radovedni na te memoare, ako sploh res zagledajo beli dan. Bolj zanimive stvari gotovo pridrži državno pravdnistvo sebi in ne dovoli, da jih objavi.

Generalnim vikarjem zagrebške nadškofije je imenovan dr. Gustav Baron.

Stjepan Radić, katerega je hotela vlada na Hrvatskem te dni aretirati, je napram nekemu časnikarju izjavil, da se kmečka stranka bržkone združi s koalicijo, da bo skupno z njo branila ustavo proti kršenju od strani vlade.

Sovinizem dunajskih krščanskih socialcev se je zopet enkrat pokazal v pravi luči. Mestni magistrat dunajski je bil tako prijazen, da je vsako leto dal na razpolago otrokom češke šole društva „Komensky“ poseben tramvajski voz v svrhu prireditve majniškega izleta. A letos je dunajski magistrat odbil tozadevno prošnjo. Na interpelacijo socialno-demokratskega svetovaleca Reumanna je župan Neumayer odgovoril, da magistrat zato ne dovoli več tramvajskega voza, ker so otroci na zadnjem izletu peli česke pesmi! Tak smešen in malenkostni argument si upa izreči župan glavnega avstrijskega mesta! Lep čin krščanske ljubezni najbolj krščanske stranke v Avstriji!!

Na telovadno tekmo v Turinu je prišlo 12.000 telovadcev. Zastopane so vse evropske države.

Spremembe v 16. vojnem zboru. Z Dunaja poročajo: Poveljnik 16. armadnega zbora FZM Karol Fanta je nastopil daljši dopust, s katerega se ne vrne več na svoje mesto. Kakor se govori v vojaških krogih, postane naslednik FZM Karla Fanta kakor poveljnik v Dubrovniku poveljnik 47. pehotne četne divizije FZM Lotar Hortstein v Novemgradu.

V Rusiji hočejo zgraditi nove visoke šole, ker so dosedanje prenapolnjene. Tozadnevna odredba izide te dni.

Vseruski sokolski kongres se bo vršil leta 1913. v Petrogradu. Tako je sklenil sestanek ruske sokolske zveze v Moskvi.

Hrvatski i srpski izbornici!

Premda su nas gospoda na magistratu zatajili u izbornim imenicima, naša je narodna dužnost, da ustanemo svi kao jedan čovek, pa da se pri izborima za parlament, dne 13-og dojučeršnjeg lipnja (junija), kao svijesni građani i Slaveni prikažemo na biralištu pod svojim trobojama, za kandidate svoje krvi.

Mi Hrvati i Srbi u Trstu ne čemo više da robujemo tudjinu; ne čemo, da svojim glasovnicama ili što je gore — svojim neglasovanjem pomognemo do pobjede lažljive italijanstvu ovog grada, jer hoćemo da već jednom bude kraj objestni i tiraniji šačice slavenskih izroda i naduvenih fanatičara, koji baš iz Trsta upravljaju borbom proti svemu, što nam je najsvetije u našoj domovini uzduž ove obale Jadrana.

Dne 13. lipnja ove godine moramo da i činom pokažemo, da smo ostali vjerni domovinskim idealima, da i izvan svoje uže domovine, a na borištu, gdje nam se po krvi braća bore za narodna i čovječanska prava, znamo i hoćemo biti vojnici i branici pogaženih pravica našeg jedinstvenog naroda.

Ali, jer su se naši protivnici već pobrinuli, da nam otmu iz ruku oružje, kojeg se boje; jer su iz izbornih imenika izpustili na stotine naših izbornika, potrebno je, da se na vrijeme dogovorimo, kako čemo zapriječiti igru gospode na magistratu.

Zakon veli, da u Trstu ima pravo glasa svaki austrijski državljani, koji je navršio 24. godinu, te koji biva u ovom gradu već najmanje godinu dana prije razpisanih izbora. Dakle austrijski državljani, koji su u Trstu od 8. aprila 1910. a 8. aprila ov. g. navršše 24. godinu, imaju pravo, da pristupe na biralište dne 13. junija o. g. Svi oni pak, koji nijesu uvršteni u izborne imenike, a imaju sve uvjete da budu izbornici, svejedno neće dobiti glasovnice. Zato moraju takovi izbornici da odmah reklamiraju svoje izborne pravo i to preko koje od naših izbornih pisarna.

Reklamirati moraju ne samo oni, koji su ispušteni iz izbornih imenika, nego i oni, koji su uvršteni sa netočnim naslovom. Svaku reklamaciju treba potkrijepiti listinama (dokumentima), iz kojih proizlazi, da dotičnik imade sve preduvjete, da bude izbornik.

Jer je vrijeme za reklamacije vrlo kratko (do 24. ovog mjeseca), preporučamo našim izbornicima, da se odmah potrude u koju od naših izbornih pisarna, da se osvjedoče,

jesu li upisani u imeniku oni i njihovi znanci, pa da u protivnom slučaju na vrijeme reklamiraju.

Hrvatski i srpski birači u Trstu! Učinite svoju građansku i hrvatsku dužnost, osvjetljajte ime našeg naroda u gradu Trstu, gdje nam Talijani vele, da smo bespravni pridošlice.

Naše su izborne pisarne u „Dalmatinskom Skupu“ (ulica Sanita br. 16, I.), u „Jadranu“ (Hrvatska štedionica), Piazza della Borsa br. 3, I.

Omladinski odbor
Hrvata i Srba u Trstu.

Domaće vesti.

Promocija. V petek dne 12. majnika je bil promoviran na graškem vseučilišču za doktorja prava gospod Miško Ješek, starešina akademičnega tehniškega društva „Tabor“ v Gradcu. — Čestitamo!

Ali so brezramni! — Predvčerajšnji „Piccolo“ se ozira v daljšem članku na polemike v neki italijanski reviji glede vprašanja pomirjenja med Italijani in Slovani. — „Piccolo“ ostaja seveda v svoji bojni pozituri ter kliče: nikdar! — E pa dobro! Če hočejo boj, pa bodi boj! Niti se nečemo ozirati na citate, ki jih prinaša „Piccolo“ z vidno slastjo in ki dokazujejo, da Slovenci nimajo svojega književnega jezika in da je njihov jezik — nemški. Takim bedastostam se le smejemo, ker oni, ki jih piše, dokazuje, da je velik ignorant.

Preko trditve, da je vlada Slovincem na uslugo v vsem, kar hočejo, prehajamo pa s tistim prezirom, ki je na mestu proti ljudem, ki ne znajo odpreti ust in ne napisati le ene besede, ne da bi lagali.

Ali jedno nesramnost, ki jo je zagrešil „Piccolo“ se svojimi citati, moramo že niže obesiti, da je bil videl ves svet. Kakor argument proti onim redkim Italijanom, ki nasvetujejo pomirjenje s Slovani, citira „Piccolo“, da se Slovani ni možno sklepati nikakih dogovorov, ker jih (Slovani namreč) drže le toliko časa, dokler prihaja njim v prilogo. — Tako da so Slovani napravili v Istri, kjer da so se držali kompromisa (glede volilne reforme) le toliko časa, dokler se jim ni zazdelo, da je prišel trenutek, ko morejo Italijani nenadno napasti!!

Povejte nam ljudje božji, kje naj vzamemo besedo, ki bi primerno označila vso nesramnost take trditve vspricho notoričnega, vsemu svetu znanega dejstva, da so bili — Italijani, ki so na prvih volitvah na podlagi nove volilne reforme na brezvesten način ugrabili pulski mandat, določeni Slovonom ravno glasom dogovora! Kdo je torej tisti, ki ne drži dogovora?! Naj obrnimo sulico! Pomirjenje med Slovani in Italijani res ni možno. Ali na tem ni krivo Slovonom insinuirano verolomstvo, marveč perverznot italijanskih politikov in njihovega časopisja, ki v svoji politiki nikdar niso poznali morale in poštenja, marveč je vsikdar vse njihovo postopanje nosilo na sebi znake — brezsrarnosti!

Vzor volilnih imenikov so pač volilni imeniki, ki jih je sestavil naš famozni magistrat. O tem se moremo prepričati, čim dalje pregledujemo to specializirano tržaških kamoristov. Da ohranimo samo en slučaj! Pri nekem slovenskem denarnem zavodu je od 27 volilcev vpisanih samo devet! Torej samo tretjino! Če so tako delali z uradniki, moremo si misliti, kaj so delali šele z našimi delavci! Če je spuščeni dve tretjini uradnikov, je gotovo izpuščenih štiri petine delavcev.

Slovenski delavci! Pobrigajte se pravočasno za reklamacije!

Pobrigajte se za sebe in svoje manj zavedne prijatelje in znance. Ni eden slovenski volilec ne sme zamuditi reklamacijske dobe. Pokazati moramo letos, da so za vedno minuli časi, ko se je postopalo z nami Slovani kakor z ubogo in brezpravno paro. Naj nas tudi tisočkrat zatajujejo, mi moramo končno vendarle priti na površje.

Kaj je še dolžnost vsakega zavednega volilca? Da se prepriča, če niso v imeniku volilcev vpisani nasprotniki, ki nimajo volilne pravice in sicer

1. oni, ki še niso dopolnili 24. leto;
2. oni, ki so radi kazni izključeni od volilne pravice;
3. italijanski podaniki.

Paziti treba dalje na one, ki so dvakrat vpisani. Dogaja se namreč, da je eden in isti volilec vpisan dvakrat, seveda z različnimi pravopisi.

In še nekaj! Marsikdo je vpisan nepravilno, z napačnim očetovim imenom, ali je vpisan, da mu oče živi, pa je že umrl ali narobe, pri mnogih je navedena tudi napačna hišna številka itd. Na vse to treba paziti in reklamirati, da se imenike popravi.

Tržaške italijanske stranke še vedno niso postavile kandidatov, dasiravno imamo čez mesec dni že volitve. V tem oziru smo bili Slovenci prvi. Liberalci in socialisti imajo morda preveč kandidatov od katerih bi vsak rad postal poslanec. Zato menda odlašajo tako dolgo. Tudi o takozvanih krščanskih socialcih, ki se v Trstu pojavljajo za vsake volitve, ni letos ničesar čuti. Menda je vse to mir pred viharjem in bo volilni boj postal tem hušji.

„Slavizacija“ na pošti. „Indipendente“ se hudiče, ker se prodaja na pošti v Kopru nemško-slovenske tiskovine. On poroča to

zavito, da bi se dalo sklepati, da se prodaja na pošti izključno nemško-slovenske tiskovine. — V resnici pa so te tiskovine le za Slovence nemško-slovenske, dočim so za Italijane nemško-italijanske. Kaka krivica se pri tem dogaja Italijanom, to ve le „Indipendente“! On bi seveda hotel, da se morajo Slovani, ki tvorijo približno polovico vsega prebivalstva koprškega poštnega okoliša, zadovoljevati z nemško-italijanskimi tiskovinami! Potem bi bila stvar za „Indipendente“ v redu, kaj?

Zaupen sestanek v Barkovljah. Za danes zvečer ob 8. uri so pozvani vsi zaupniki v Nar. dom v Barkovljah.

In tržaškega mestnega sveta. V eni tajnih sej mestnega sveta tržaškega je bilo sklenjeno, vračunati onim mestnim učiteljem, ki so prej služili na šolah „Lege nazionale“ — kolikor imajo te šole pravico javnosti — to službovanje za odmeritev petletnih starostnih doklad, ako je dotičnikom pristojala taka doklada na podlagi Leginih Statutov na Leginih šolah t. j. ako so omenjeni učitelji in učiteljice imele izpit učne vsposobljenosti. Ta sklep je velevažen a vendar krivičen. Mestni svet je s tem sklepom storil to, kar so že storili deželni zastopi češki, moravski, nižjeavstrijski in koroški s posebnimi deželnimi zakoni, štajerski pa — v enem javnosti znanem slučaju — s posebnim sklepom deželne zbornice za poedin slučaj. Razloček med tu omenjenimi zakoni in sklepom tržaškega mestnega sveta je, da veljajo v onih deželah sklenjeni zakoni za službovanje na vseh zasebnih ljudskih šolah s pravico javnosti, tržaški sklep pa upošteva le službovanje na šolah društva „Lega nazionale“; eventuelno službovanje na drugih zasebnih šolah s pravico javnosti pa je izključeno od vračunavanja. In to je krivica, na katero opozarjamo državno šolsko oblast. Sploh smo mnenja, da taki sklepi ne spadajo v delokrog mestnega sveta, ampak deželne zbornice, ker določa o stvari, ki je materija državnega šolskega zakona; v tem slučaju bi tudi tak pristanski sklep gotovo kot zakon ne bil sprejet ali vsaj ne bi dobil sankcije. Torej je sklep pogrešen v formalnem in materialnem oziru. V interesu ne-le slovenskega ampak tudi laškega učiteljstva je, da se sklep reasumira ter vnovič sklene v takem obsegu, da bo zagotovljeno vračunavanje službovanja na vseh zasebnih šolah s pravico javnosti. Saj vendar ni izključeno, da danes ali jutri vstopi v službo na mestnih šolah kak učitelj, ki je služboval prej na kaki zasebni ljudski šoli, ki ni last „Lege nazionale“. Naše zastopnike v mestnem svetu prosimo, naj te stvari ne pregledajo.

Omenimo še, da je s tem sklepom mestni svet tržaški za svoje učiteljstvo storil nekaj več, nego stori država za državne učitelje v splošnosti; država namreč službovanja na zasebnih šolah s pravico javnosti z ozirom na § 56. državnega šolskega zakona v splošnosti ne vračuna.

Dolžnost vsakega zavednega, 24 let starega Slovence je:

1. Da se prepriča, če je vpisan v volilnem imeniku.

2. Da se prepriča, če so vpisani v volilnem imeniku njegovi prijatelji in znanci in da reklamira vpis sebe ali drugih, ki niso vpisani v volilnem imeniku.

Vsak volilec sme reklamirati za sebe in za druge.

Obligatni pouk v deželnih jezikih na tržaških državnih srednjih šolah. Po dolgem čakanju smo vendar dosegli na tržaških državnih srednjih šolah mrvico pravice: s prihodnjim šolskim letom bo na teh nemških šolah pouk v laščini in slovenščini za Lahe, oziroma Slovence obvezen. Z ozirom na dosedanje abnormalno stanje je to mal napredek, a takoj moramo izjaviti, da nas to nikakor ne zadovoljuje, kajti, če je na nemški šoli toliko Slovencev oziroma Lahov, da naša vlada dovoli obligatoričen pouk v laščini in slovenščini za pripravnike teh narodov, potem je to eklatanten dokaz, da je taka nemška šola sama na sebi krivica. Pa o tem bomo še govorili. Za danes le vprašamo vladne faktorje, kako bodo slovenščine nezmožni ravnatelji ta obvezen predmet nadzorovali? In zakaj ni vlada istočasno tudi na državnih ljudskih in meščanskih šolah dkehtivala obligatnega pouka v deželnih jezikih, saj je tam še več laške in slovenske mladine, nego na srednjih šolah. Sicer velja tudi za te zavode, kar smo gori rekli o srednjih šolah in prej ne odnehamo, dokler nam vlada na ta ali oni način ne da dovolj slovenskih ljudskih šol, naj jih že sama otvori, ali pa naj prisili mestno občino, da izvrši svojo dolžnost.

„Lavoratore“ izhaja tekom volilne dobe vsak dan.

Volilne imenike je magistrat izdelal naravnost škandalozno. Izpustil je nešteto Slovencev in tudi drugih Slovanov. Tako je naprej od uradnikov „Ustredne banke“ izpuščenih kar dve tretjini, po večini Čehi. Sploh pa opozarjamo brate Čehi, da se pravočasno prepričajo, da-li so upisani v volilnem imeniku. Naši lokali so jim na razpolago.

Nezaslišana predrznost! Kaj si vse upa naš slavn magistrat, to zopet jasno dokazujejo letošnji volilni imeniki. Novi volilni zakon točno določa, kateri deli mesta spadajo v posamezne volilne okraje in izrecno določa, da IV. volilni okraj tvorita

Sv. Vid in Zgornja Kjarbola. In kljubu tej jasni določi zakona dovolil si je naš slavn magistrat iz lahko umljivih strankarskih obzirov odtrgati od imenovanega IV. okraja velik del volilcev, ki prebivajo v vseh novih hišah mej Lloydovim arsenalom in sv. Jakobom in priklopiti jih k I. volilnemu okraju sv. Jakobskemu. Tako so sedaj ulice Calvola, Lloyd, Tartini, Schiaparelli, Besenghi, Carpanio, Navali in Segantini ter obmejni deli ulic Montecucco in San Marco, kar vse spada pod Sv. Vid uvrščene v volilni imenik za Sv. Jakob!!

Gre se za več stotin volilcev; o kaki slučajni pomoti ne more biti govora, nego stvar je izpeljana z mojstersko doslednostjo in z jasnim namenom, da te številne delavske volilce iz nasprotnih taborjev odvrne od IV. okraja v I. okraj, katerega smatra kamora itak za zgubljenega. Stvar bi utegnila imeti odločilen vpliv na uspeh volitev in to kar v dveh okrajih ako bi obveljala ta magistratova samovoljnost, ali zdi se nam, da vendar državna oblast ne more kratko malo dopuščati takih nasilnih eksperimentacij in protizakonitih prikrojenj v očitno strankarske svrhe.

„Vesela“ stopi torej jutri v nedeljo pred naše občinstvo s koncertom, katerega program je vreden imena, ki si ga je to slavno pevsko društvo pridobilo med našim občinstvom. Mi smo pa uverjeni, da „Vesela“ bo ta program tudi tako izvajala, da bodo imeli udeleženci koncerta pravi duševni užitek. Zatorej: Kdor le more, naj pohiti v Škedenj, to tembolj, ker se po oficijelnem vspredu koncerta razvije velika domača zabava, na kateri bodo gotovo izzveneli akordi, spominjajoči na težki predstoječi volilni boj in da bo pa to čim lepši in za boritelje prvega okoličanskega okraja čim vspodbudnej preludij naši zmagi na volitvah, treba da se zberemo tam v čim impozantnejem številu.

Volilci IV. mestnega okraja. Danes zvečer ob 8.30 uri sklicuje volilni odbor za IV. okraj volilen shod v gostilni „All' Alba“ v ul. Grumula št. 4. — Na tem shodu se predstavi svojim volilcem kandidat za IV. mestni okraj. Zaupniki se naprošajo, da pripeljejo s seboj čim več ljudi našega mišljenja posebno bratov Hrvatov in Čehov, da vidijo tudi oni svojega kandidata iz oči v oči, za katerega bodo dali svoj glas na 13. junija t. l. Nihče naj torej ne manjka, ki stanuje na tem koncu tako razstresenega IV. okraja.

V IV. volilnem okraju je politično društvo „Edinost“ razpeložilo volilne imenike v sledečih lokalih:

1) Za Zg. Kjarbolo v gostilni Babičevi in v gostilni „Jadran“.

2) Za okraj od ulice S. Michele-Montecucco proti morju v gostilni „New-Jork“ pri g. Perhavcu v ul. Gian Rinaldo Carli št. 10, to je pri Sv. Andreju nasproti železničarskim hišam.

3) Za okraj od ulice Felice Venezian proti drž. kolodvoru v gostilni „Economo“ v ul. Economo pri drž. kolodvoru.

Seveda so pa volilni imeniki razpeloženi tudi v obeh hrvatskih društvih. — „Dalmatinski skup“ in „Jadran“, in povsod drugje, kakor naznanjeno zgoraj.

Vsakdo naj se požuri, da pregleda volilne imenike. Vsaj že marsikdo ve, da je magistrat ravno v IV. okraju izpustil cele hiše, kjer prebivajo Slovenci in ni nobenega vpisal. Ravno tako je pri mnogih volilcih napisal hišne številke, ki sploh ne eksistirajo. Imena starišev se le malokdaj vjemajo. Kdor je našel, da ga ni v volilnem imeniku, naj takoj preskrbi dokumente, in naj jih prinese ali v volilne pisarne ali pa v centralo v „Nar. domu“.

Izlet pevskega zbora „Gl. Matice“. Kakor že naznanjeno, se vrši jutri izlet pevskega zbora tukajšnje podružnice „Glasbene Matice“ na Veliko Gradišče in Lokve. Odhod točno ob sedmih in pol jutraj iz državnega kolodvora do Drage. Od tu peš na Veliko Gradišče, od koder je krasen razgled po vsem Krasu, Notranjskem in na Istro. — Potem povratek v Lokve, kjer bo ob pol eni popoldne skupno kosilo v občeznani restavraciji gosp. Muhe. — Istotam bo pevski zbor zapel več lepih zborov in narodnih pesmic.

Povratek v Trst preko Divače, kjer si bodo izletniki mejpotoma ogledali divno divaško vilenico.

Apeliramo na pevce in pevke, kakor tudi na drugo občinstvo, da se tega krasnega izleta v velikem številu vdeleži. Posebno se opozarja, da pride vsakdo pravočasno na kolodvor (ob sedmih in četrt).

Na občni zbor „Kmetijske družbe za Trst in okolico“, ki se bo vršil v nedeljo, ob 9. uri predpoludne v gledališki dvorani „Narodnega doma“, opozarjamo še enkrat naše okoličanske kmetovalce in vse druge,

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE ulica Sanità 23-25 pritličje.

Dražba, ki se bo vršila danes 13. t. m. od 9.—11. predp.

Chiffonier, omara s 4 predalčki, mize, stolice, nočne omarice, postelje, zmeti, žimnice iz volne, odeje, kredenčna omara za kuhinjo, slike, ogledalo, šivalni stroj „Singer“, baterija za kuhinjo, srajce, rjuhe, blazine, obrisalke, robci in rabljene ženske obleke. Razni tucati steklenih in gumastih malih brizgalnic, zavojčki medicinskega bombaža.

Nova slovenska trgovina z železnino

PINTER & LENARD v Gorici, v Raštelju 7

se bo otvorila dne 15. maja t. l.

V čevljarnici

„Alla Città di Trieste“

ulica delle Poste št. 6, vogel ulice Nicolo Machiavelli

so na prodaj razun raznega izbora najfinejšega obuvala po najugodnejših cenah tudi čevlji in nizki čevlji za moške in ženske po prigodnih cenah.

Moderni kroji in oblike. Blago prve vrste. Delo solidno in popolno.

Ugodna prilika!

Radi selitve prodaja se vse vrste pohištva po izvanredno znižanih cenah.

: PETER JERAJ, trgovina s pohištvom :

ulica Vincenzo Bellini 13, vogal ulice sv. Katarina.

Za namakanje perila je najboljši in najpopolnejši prašek iz mila

pralni ekstrakt „Zenska hvala“

Pralni ekstrakt

Zenska hvala

Nadomešča popolnoma beljenje perila.

Pralni prašek je zaupljiv predmet; da se drago perilo obvaruje škode, čuva naj se vsakdo pred ponaredbami.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

Dr. J. Čermák | V. Tuscher

: zobozdravnik : koncesij. zobni tehnik

... TRST ...

ulica della Caserma št. 13, II. n.

Kine-Bioskop „Idria“

v Škedenju

V soboto 13. in nedeljo 14. t. m.

Nov, interesanten program

VELIKI KINEMATOGRAF „BELVEDERE“

TRST — ulica Belvedere št. 10 — TRST

V soboto dne 13. in v nedeljo 14. maja:

1. Nasadi dalje, po naravi v barvah. - 2. Zadnji podpis Franca II., zgodovinska drama. - 3. Loterijski listek, komično, za smeh.

NB. V torek in sredo veliko glavno delo „Duše, ki premagajo temo“, prizori iz gledališkega življenja.

Vekoslav Švigel - v Trstu, ulica Giulia št. 11

priporoča slavnemu občinstvu svojo

trgovino jestvin in kolonialnega blaga.

Ta trgovina - dobro poznana od Slovencev v Trstu, v okolici in in na deželi se pod vodstvom gosp. Jakoba Bambiča - postreže enako dobro sl. občinstvu z blagom prve vrste in po zmernih cenah. — **Zaloga otrobov, koruze in moko.**

PRODAJA NA DROBNO IN NA DEBELO.

Priporoča tudi svojo prvo in staro trgovino jestvin v ulici Farneto 10.

Naznanja se slavnemu občinstvu, da je bila otvorjena

trgovina kinkalij, porcelana in steklenih predmetov

na vogalu ulice Carlo Chega 2 (bivša mirodilnica).

Velika zaloga svetilk za petrolej, plin in elektriko. Namizni servisi, servisi za kavo in čaj, rozolij s taso po 2 kroni. Skodelice s krožnikom v najrazličnejših in modernih barvah po 50 stot. komad. kromčiki iz najfinejšega porcelana po 30 stot. komad. Predmeti za darove. Dobijo se tudi franže iz biserov za svetilke po K 1-60 komad. - Zaloga mrežic in prituklin za plin.

Prosi se za Vaš cenj. obisk, ne da bi bilo treba česa kupiti.

Pečatniki iz kaučuka

se izdelujejo najsolidnejše in najtančnejše samo v mehanični delavnici

Tržaškega grafičnega zavoda

(Stabilimento grafico Triestino).

Telefon 742. TRST, Piazza della Borsa 13. Telefon 742.

Zaloga avtomatičnih numeratorjev itd. za pečatnike.

Pošiljatve na deželo.

1760

ki se zanimajo za povzdigo naše okolice v gospodarskem pogledu. Pozivljamo jih, naj se udeležijo polnoštevno tega važnega zborovanja. Zaupniki družbe pa so nujno naprošeni, v interesu stvari, da se že pred začetkom občnega zbora, ob 8. uri zjutraj snidejo v družbini pisarni, ul. Galatti 14, na zelo važen pogovor.

Tržaška mala kronika.

Nesreča na južnem kolodvoru. Sinoči ob 8 se je dogodila na južnem kolodvoru nesreča, ki je zahtevala eno človeško žrtev. Nek po zunanosti soditi, delavskemu stanu pripadajoč potnik, je sinoči hotel skočiti na italijanski brzovlak, ko se je vlak že premikal. Pri tem mu se je spodrsnilo, nesrečnej je prišel pod vlak, ostal na mestu mrtev. Identitete še ni bilo možno dognati.

Pozneje smo doznali, da je ponesrečenec zdravnik dr. Hugo Fink, iz Steuera na Gor. Avstr., ki je bil več let zdravnik v Ajdovščini.

Poskus samomora. Včeraj popoldne nekaj pred 2. uro se je zasebni kočijaž Jušt Roth, star 37 let, stanujoč na Saliti Promontorio št. 8, v gostilni Marije Štoka v isti ulici ustrelil z revolverjem v usta. Z ambulančnim vozom zdravniške postaje so ga prepepeljali v bolnišnico. Rana je nevarna, ali ni neposredne nevarnosti za življenje.

Goljufija regnikolske dvojice. Gospodje Josip Buda, uradnik pri Assicurazioni Generali in Spiridijon Margarita, uradnik pri Riunione Adriatica di Sicurtà, sta dobila pred nekaj meseci nalog, naj poiščeta kupča za neko posestvo v Istri, ki je last barona Nikolaja Lazzarini iz Labina. Misleč, da lažje prideta do cilja, sta se omenjena gosпода obrnila do nekega Ermenegilda D'Ossvaldo, starega 43 let iz S. Maria Longa na Videmskem, ki je od svoje strani stopil v zvezo z drugim mešetarjem, nekim Franom Chivilo iz Castione di Strada na Benečanskem. Ta dva sta našla kupca v osebi duhovnika g. Josipa Marin, ki biva v San Giovanni di Casarsa. Dne 1. oktobra m. l. je bila sklenjena kupna pogodba in mešetarja D'Ossvaldo in Chivilo sta potegnila mešetarino v znesku 7050 laških lir. Ali gg. Bude in Margarita se nista spomnila, marveč sta z raznimi zvijačami spravila ta dva gosпода ob njima pripadajočo provizijo. Zato sta oškodovanca vložila ovadbo radi goljufije. D'Ossvaldo, ki se je včeraj nahajal v Trstu in je bil nastanjen v hotelu Moncenisio, je bil aretiran. Proti drugemu mešetarju pa je bila izdana tiralnica na italijansko policijo.

Hotel se je le šaliti? Včeraj popoldne je bil aretiran v ulici Crosada krošnjar Alojz Revere, ker je iz omota, ki ga je nosil neki postrežek, ukradel svilen čežnik. Ko ga je redar takoj pri izvršenem činu aretiral, se je možakar opravičeval s tem, da mu je šlo le za šalo. Revere je znan lenuh in potepuh.

Koledar in vreme. — Danes: Servacij, mučenik — Jutri: Četrta nedelja po Velikinoči.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 20° Cels. Vreme včeraj: lepo. — Vremenska napoved za Primorsko: Semtertja oblačno, tupaťam dež. Temperatura mila. Zmerni vetrovi.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

FENICE. Sinoči se je Therenova operetna družba poslovila od tržaškega občinstva. Vsem izvajalcem, zlasti g.e Theren so bile prirjene priščne ovacije. Družba odputuje za dva dni v Gorico in potem na Lido v Benetkah.

EDEN. Varijetetna predstava.

Društvene vesti.

Pevski zbor „Učiteljskega društva“ ma vajo v nedeljo ob 10. in pol v običajnih prostorih. Prosim polnoštevne udeležbe posebno g. tenorje. Pevovodja.

Nar. del. organizacija.

Skupina NDO. „Svobodna luka“. Naznanja se tem potom, da bo danes dne 20. t. m. ob 7. uri in pol zvečer sestanek skupine „Svobodne luke“. Vabljeni so vsi tovariši, da se točno udeležijo tega sestanka. Prostor: Dvorana „Nar. del. org.“ ulica Lavatoio št. 1.

Vesti iz Goriške.

Slovensko gledališče v Prvačini. V nedeljo dne 14. maja bodo člani Tržaškega gledališča gostovali v Prvačini. Nastopijo v burki „Grofica in čevljar“.

Loterija c. kr. poštne službenec. - Loterija določa nič manj nego 4359 dobitkov v skupni vrednosti preko 50.000 kron. Med temi so dobitki po K 12.000, 8000, 3000, 2000, 1000 in 500. Zrebanje nepreklicno dne 15. maja 1911. Srečke po K 1 — so na prodaj v vseh loterijah in menjalnicah ter se vdobe tudi od vsakega pismonoša. 817

Na prodaj ena ali dve hiši z vrtom. Naslov: pri kovaču, ul. Farneto 23. 831

Odda se v najem gostilna s prostorom za balincaje v ulici del' Istria št. 4. Obrniti se je treba na gostilno Bonazza, ulica San Giacomo in Monte 15. 830

V nedeljo 14. maja vsi v Sv. Križ na veliki javni ples na javnem trgu, katerega priredijo kriški mladeniči Kolesarji! prihitite, da bodeite pili en kozarec izvrstnega vinca (brzamina). 825

Vsi birmanci in birmanke želijo slikati se s svojimi botri na dan birm pri edinem našem fotografu JERKIČU, Trst, ul. Poste 10, - Gorica, gosposka ul. 7. — CENE ZNIZANE. 815

Skladišče veliko (prihčno 140 M) v bližini trga Barriera vecchia se odda za avgust. Pojasnila v zalogi leza v ul. Media 3. 794

Obvestilo.

Opravičeni solastniki gozda „Mirce“ nad Jesenicami na Gorenjskem, 5—10 minut oddaljeno od kolodvora, bodejo prodali 22. t. m. ob 10. uri dop.

na javni dražbi

nad 640 smrekovih debel od 25-78 cm v premeru, to je približno 1300 kubičnih metrov. Omenjene smreke ogledajo se lahko na licu mesta, vse drugo pa se izve pri podpisnem načelniku.

Odkazane smreke so jako dolge in ravne, ter jako pripravne za stavbeni les.

Zdražitelj plača 10% svoto takoj, ostali znesek pa brez vsakršnega odbitka tekom 2 mesecev v roke podpisnemu načelniku na Jesenicah.

Gospod. odsek podobčine Jesenice dne 10. maja 1911.

V najem se oddajo bicikli Zaloga dvokoles

in šivalnih strojev rabljenih po zelo nizki ceni in tudi na obroke.

TRST, Via Scorzeria šte. 12

V. Osvaldella 501

Ob nedeljah in praznikih odprto do 4. pop.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu, da je prevzel na svoj račun dobroznano gostilno

„PRI FRANCU“

v Trstu, ul. Giosne Carducci 33.

Za dobro pijačo, kuhinjo in postrežbo skrbi in se toplo priporoča

JAKOB ORTAR.

Nova čevljarnica v Rojanu

Odprl sem v Rojanu, via Montorsino št. 15 novo čevljarnico, v kateri sprejemam vsakovrstna naročila po meri in popravke. — Podružnica v Škorklji (S. Pietro 45).

Za obilno podporo se toplo priporočam cenj. občinstvu udani 476

Avgust Tavčer.

:: Restaurant Würschinger ::

Trst - ulica Stadion šte. 10.

Vsako nedeljo vojaški koncert. - Vstop prost.

Najboljše priporočen. — Dunajska kuhinja. - Dreherjevo pivo I. vrste.

CENE NAVADNE. Senčnat in hladen vrt. CENE NAVADNE.

Klubove sobe se oddajo v najem za društva. - Abonement s popustom 20%.

Gostilna „Pri Adriji“

Trattoria „ALL' ADRIA“.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu, da sem odprl gori imenovano gostilno v BARKOVLJAH na obrežju šte. 132. Točim samo pristna domača vina in prodajam: Belo in črno po 1.04 liter, Dreherjevo pivo po 56 st. liter.

Dobi se tudi vino spumanti po 2.40 steklenica. Marsala in vsakovrstni likerji. Kuhinja je vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili. Za obilen obisk se toplo priporoča z geslom: SVOJI K SVOJIM! Vekoslav Kocijančič.

Zaloga tu- in inozem. vin, špirita likerjev in razprodaja na debelo in drobno

JAKOB PERHAUC

Trst, Via delle Acque št. 8, Trst (Nasproti Caffè Centrale)

Velik izbor francoskega šampanjca, penecih dezertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux Burgunder, renskih vin, Mosella in Ohianti. Rum, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec, slivovec in brinjevec. Izdelki I. vrste, došli iz dobičajnih krajev. Vaška naročila se takoj izvrši. Razprodaja se po povzetju. Oeniki na zahtevo in franko. Razprodaja od pol litra naprej. 263

Umetni : fotografični

pri sv. Jakoba - TRST. ateljè pri sv. Jakoba - TRST.

ulica Rivo šte. 42 (pritližje)

Iskrnje vsako fotografsko delo, kakor tudi razglede, pesnetke, notranost lokalov, porcelanaste plošče za vsakovrstne spomenike itd. itd. itd.

Posebnost: Povečanje vsakatero fotografije.

Radi udobnosti P. N. naročnikov sprejema naročila in jih izvršuje na domu, eventualno tudi zunaj mesta.

ALEKS. FRANC MAVER - TRST

žgalsnica kave

TELEFON 1743.

Tajbožal vir za dobivanje pešene kave

Pozor! Stara in prva slov. tordka na Primorskem

priporoča slav. občinstvu svojo

bogato zalogo šivalnih strojev „Pfafl Gritzner“ in drugih tovarn za krojače, čevljarje in domačo rabo. - Ima tudi v zalogi dvokolesa „Primier“, „Ipag“ in „Courier“. - Prodaja tudi na mesečne obroke. - Za dobroto istih se jamči. — — —

Se priporoča slav. občinstvu

JOSIP DEKLEVA

GORICA — ulica Maršelpio št. 1 — GORICA

Velika klobučarna

Romeo Doplicher

Klobuki iz klobučevine prvih tovarn. Specijaliteta: trdi angleški klobuki. Emporij kap za potovanje in za šport.

TRST

Corso št. 34.

223

Na obroke! Manufakture & konfekcije Na obroke!

GASPARI & C.o - TRST

ulica Barriera vecchia 14, II. n., vrata 12.

Zaveze, preproge, garniture v blagu za pohištvo, volnene odeje, perilo, platno sukno, neprem. plašči za gospe in gospose, dežniki, solnčniki itd.

Čevljarska zadruga v Mirnu

pri Gorici

Prodajalnica čevljev v Trstu via Barriera vecchia 38

naznanja P. N. občinstvu v mestu in okolici, da ima vedno v svoji prodajalni VELIKO IZBERO vsakovrstnih čevljev za gospose, gospe in otroke. Dobi se tudi močne čevlje za delavce in težake vsake vrste in lastnega izdelka. Sprejemajo se naročila po meri in tudi vsakovrst. poprave. Zadruga izdeluje čevlje tudi za c. kr. vojno armado v popolno zadovoljstvo.

Goljufija v blagu in izdelovanju je izključena. Priporoča se torej slavnemu občinstvu in okolici v slučaju potrebe, da ne zamude priti v nje prodajalno. 78

Prodajalna v Trstu, via Bar. vecchia 38

Prodajalna v Trstu, via Bar. vecchia 38

TOVARNA VOZOV

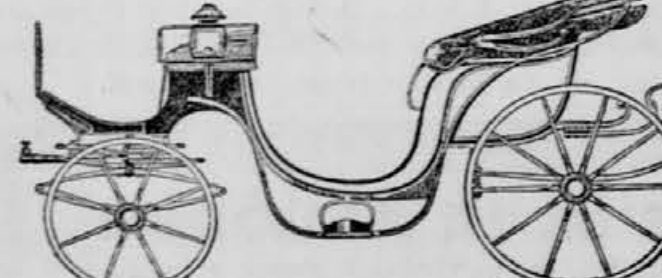
PETER KERSIČ

v Spodnji Šiški, kolodvor Ljubljana

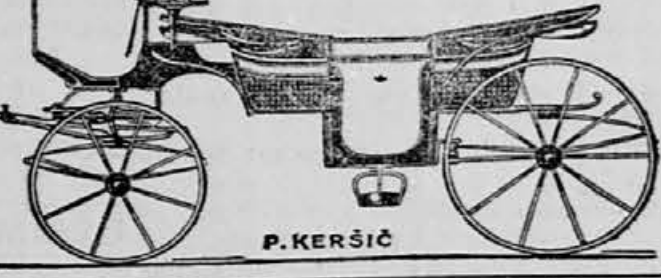
(Kranjsko)

Dobavatelj vseh poštneih voz c. kr. avstr. pošte. — Poštni vozovi patent Kersič št. 43.741 za Ogrsko, št. 31.925 za Avstrijo.

Priporoča svojo bogato zalogo raznih vozov, nadalje se izvršujejo vsa v to stroko spadajoča naročila po meri in risbi natančno in najsolidnejše, za kar jamčim.



Pismena priznanja visokih oseb so na upogled. Cenike in proračune razpošiljam brezplačno.



Popravki se izvršujejo po odgovarjajočih cenah in se uračunajo rabljeni vozovi.

Čevljarnica „Alla Sartorella“, Trst

VIA BARRIERA VECCHIA ŠT. 10 (NASPROTI SLADOLČARNE GATTI)

Velika izbira vsakovrstnih čevljev za moške, ženske in otroke. — Blago izvrstno in cene zmerne.